

GONIEC CZĘSTOCHOWSKI

DZIENNIK POLITYCZNY, SPOŁECZNY, EKONOMICZNY I LITERACKI

CENA PRENUMERATY: Miesięcznie z przesyłką pocztową 2 zł. Dla odbierających pismo na miejscu 1 zł 25 gr. Cena pojedynczego numeru 10 groszy. Konto oszczędności w Państwowej Kasie Oszczędnościowej Nr. 6129.
Sklep „Goniec Częstochowski”, al. Panny Marii 24 - Telefon nr. 54

REDAKCJA I ADMINISTRACJA
Częstochowa, al. P. Marii 24. Tel. 245. Skrz. pocz. 45
Redaktor lub zastępca przyjmują podzielniki z wyłączeniem dni świątecznych od godz. 10-3 po poł.
Reklamistów nadających redakcja nie zwraca.

CENY OGŁOSZENI: Za wiersz milimetrów przed tekstem 50 gr. W tabelki i nadawane 40 gr., za tydzień 30 gr. Drobną ogłoszenia wiersz napisowy 25 gr., każdy dalszy wiersz po 15 gr. Najtańsze ogł. drobne zł. 1.50. Ogłoszenia zamiejscowa i matryczki po 50 proc. drożej. Ogłoszenia zagraniczne 100 proc. drożej. W numerach świątecznych cena o 25 proc. droższa. Ogłoszenie skóśne, fantazyjne, cyfrowe i bilansowe o 50 proc. droższe.

POŁOŻENIE WALUTOWE POLSKI

Ukazało się sprawozdanie Banku Polskiego za rok 1931, które zawiera następującą charakterystykę sytuacji walutowej Polski w roku ub. Niezwykle silne zaburzenia na zagranicznych rynkach pieniężnych nie mogły pozostać bez wpływu na położenie walutowe w Polsce. Pod naciskiem czynników gospodarczych oraz politycznych zapanował na całym świecie ogólny zanik zaufania, a w jego następstwie zaznały się usilna dążność do likwidacji węzłów kredytowych, objaw ten rozszerzył się na wszystkie dziedziny, obejmując zarówno drobne kredyty w lokalnych spółdzielniach i kasach, jak i stosunki między wielkimi instytucjami kredytowymi wszechświatowego znaczenia, nie wyłączając nawet w niektórych wypadkach stosunków między bankami biletowymi.

W tych warunkach Polska, której gospodarstwo w okresie pomysłnej konjunktury lat 1927 — 1929 było zasilane kredytami zagranicznymi, stanęła podobnie jak inne kraje dłużnicze wobec konieczności spłacania bardzo znacznej części tych kredytów. Wynikające z jego powodu bierne saldo nie mogło być całkowicie pokryte ani nadwyżką bilansu handlowego, ani wpływami z długoterminowych operacji kredytowych jakie w roku sprawozdawczym zasiłyły zapasy walutowe Banku. (6 i pół proc. państwową pożyczką zapalczaną, zaciągnięta w związku z wydłużaniem Państwowego Monopoli Zapałczanego, zgodnie z ustawą z dnia 31.I. 1931 r., oraz obligacje spółki akcyjnej „Francusko-Polskie Towarzystwo Kolejowe”, wydane w związku z budową kolei Śląsk-Gdynia na podstawie ustawy z dnia 27 kwietnia 1931 r.) Banki polskie, których kredyty zagraniczne wykazywały do roku 1930 stały i pokazały wzrost, spłaciły w roku sprawozdawczym znaczną część uprzednio uzyskanych kwot. Ogółem zobowiązania banków polskich wobec zagranicy zmniejszyły się w ciągu roku sprawozdawczego o blisko 220 mil. zł. Równoległe, choć oczywiście w mniejszym stopniu, dokonywało się także w innych dziedzinach zmniejszenie zagranicznych lokat w Polsce. Polskie papiry wartościowe, zarówno obligacje, jak i akcje, powracały z zagranicy do kraju, wśród nich w stosunkowo znacznych rozmiarach również akcje Banku Polskiego. Natomiast dopływ należności zagranicznych do kraju z tytułu nadwyżki wywozu towarów nad przywozem ograniczony był surową reglamentacją dewizową w wielu państwach, która obok deprecjacji szeregu walut i rosnącego protekcyjizmu celnego, odbijała się bardzo niekorzystnie na całokształcie naszych stosunków gospodarczych.

W tych warunkach obrót kapitałowy z zagranicą kształtował się dla Polski w wysokim stopniu niekorzystnie, powodując w ciągu roku zmniejszenie się pokrycia kruszcowo-dewizowego o 162,3 mil. zł. Odpływ ten, aczkolwiek przyczynił się do osłabienia organizmu gospodarczego Polski, nie zdołał podważyć zdrowych podstaw naszego systemu walutowego, dostatecznie mocnych do przetrwania nawet tak wysoce niepomyślnego okres. W ciągu pierwszych pięciu miesięcy zmniejszenie zapasu złota walut, zaliczonych do pokrycia, wyniosło tylko 26 mil. zł. Ponieważ równocześnie, w związku ze zmniejszeniem portfela wekslowego spadła suma obiegu biletów i natychmiast płatnych zobowiązań, przeto pokrycie stało utrzymywało się w tym czasie stałe na poziomie powyżej 55 proc., docho-

dząc w końcu maja nawet do 57,67 proc. W okresie od czerwca do września, w związku z położeniem na rynkach zagranicznych, dokonywano spłat kredytów zagranicznych w szczególnie dużych rozmiarach, wskutek czego zapas kruszcowo-dewizowy Banku spadł o 140 mil. zł. a pokrycie do poziomu około 48 proc. W trzecim wreszcie okresie, obejmującym ostatni kwartał roku, odpływ dewiz został powstrzymany, zapas kruszcowo-dewizowy utrzymywał się na poziomie około 680 mil., pokrycie zaś statutowe na wysokości około 48 proc., przyczem pokrycie wyłącznie kruszczem złotym dosięgło około 42 proc.

Zestawienie powyższe nie obejmuje dewiz, niezaliczonych do pokrycia. Zapas dewiz tego rodzaju obejmujący przedewszystkiem zyskontowane przez Bank weksle zagraniczne, nie uległ znacznym zmianom i ważał się w ciągu roku między 100 a 138 mil. zł., wykazując w końcu roku pozostałość 125,4 mil. zł., zbliżoną do stanu z początku roku (124,3 mil. zł.).

W końcu września, po zawieszeniu przez Bank Angielski wymiennalności biletów na złoto i załamaniu się kursu funta szterlinga, należności Banku, pozostające na rachunku w Banku Angielskim, włącznie uprzednio do „pieniędzy i należności zaliczonych do pokrycia”, zostały wydzielone z tej pożyczki i przeniesione do „innych aktywów”. Od tego — czasu do „pieniędzy i należności zagranicznych

zaliczonych do pokrycia” włączone są tylko franki francuskie, franki szwajcarskie, dolary Stanów Zjednoczonych i guldeny holenderskie. W związku z zawieszeniem wymiennalności biletów przez Bank Angielski, Bank Polski rozpoczął w październiku — podobnie jak i inne banki biletowe — zamianę części swych należności zagranicznych na złoto, którego zapas zwiększył się od końca roku o 32,3 mil. do sumy 600,4 mil. złotych.

Na tle przesunięć kapitałów między różnymi rynkami zagranicznymi, dokonywanych w roku sprawozdawczym w rozmiarach i tempie, niespotykanym w poprzednich okresach, kursy dewiz ulegały znacznym wahaniom, przekraczającym złote punkty nawet w krajach z obowiązkową wymianą biletów na kruszcz. Szczególnie gwałtowne były wahania w drugiej połowie roku; kurs franka szwajcarskiego podniósł się w stosunku do dolara w październiku prawie o 2 proc., guldeny holenderskie zaś i belgi wykazywały w październiku agio przeszło 1 proc., kurs ich spadł w końcu listopada poniżej kursu kablą na Nowy York, aby w grudniu ponownie kurs ten przekroczył. Wahania te zaznaczyły się w podobnych rozmiarach również w stosunku do złotego. Natomiast kurs wypłaty telegraficznej na Nowy York, którą dokonywano na giełdzie warszawskiej największych obrotów i która jest najodpowiedniejszym sprawdzianem kursu złotego, pozostał w całym roku netylko w obrębie punktów złotych, ale nawet w granicach znacznie wyższych nieprzekraczających 1/4 proc. Najwyższy bowiem kurs był 8,929 w lipcu najniższy 8,908 w początkach czerwca. P. A. P.

Zaburzenia bezrobotnych na Górnym Śląsku

Powodem demonstracji obniżenie stawek zasiłkowych.

Orzegów. — W Orzegowie, pow. świętochłowickiego, doszło we wtorek przed południem do zaburzeń, wywołanych przez miejscowych bezrobotnych.

Od godziny 8-ej rano przybyli przed miejscowy ratusz przy ul. Kościelnej bezrobotni, celem podjęcia zasiłków. Ponieważ pewnej części bezrobotnych zasiłki wstrzymano, zaś innym stawki ograniczono, zebrani przed ratuszem bezrobotni w liczbie około tysiąca zaczęli protestować i demonstrować.

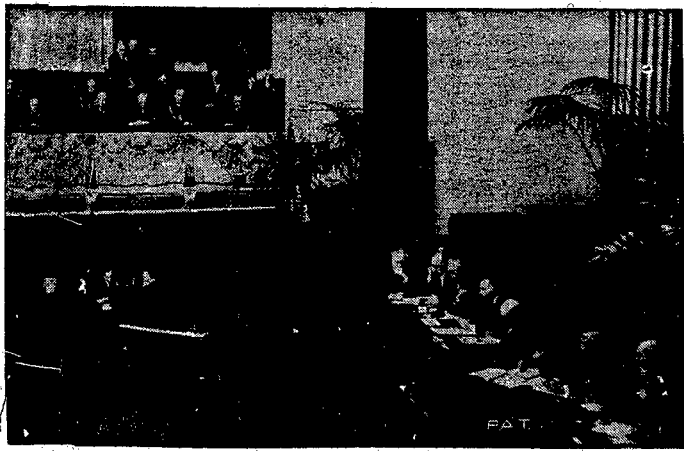
Kiedy policja usiłowała rozproszyć demonstrujący tłum, posypał się na nią grad kamieni. Wybitych zostało kilka szymb w ratuszu. Policja miejscowa zmuszona była do wezwania posiłków, które nieba-

wem przybyły na samochodach z Rudy, Lipin i Katowic.

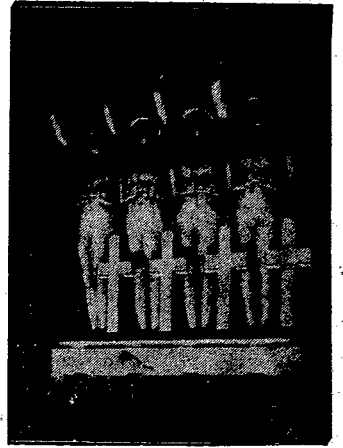
Wzmocniona policja rozpoczęła powtórnie oczyszczanie ulic Kościelnej. Nie poszło to jednak łatwo, wobec agresywnej postawy tłum.

Trzech policjantów, a m. Goczol, Borys i Barteczko odnieśli rany od kamieni, rzuconych z tłum. Również podkomisarz policji p. Szop z Rudy odniósł dużą ranę na szyi od łaty, wyrwanej z płotu.

Jeden z policjantów, atakowany przez bezrobotnego Hermana Dachnowskiego, zmuszony był do użycia broni palnej i strzelając w kierunku atakującego go Dachnowskiego, trafił go w szyję. Ciężko rannego przewieziono do szpitala

Drugi międzynarodowy konkurs szopenowski w Warszawie. W Filharmonii Warszawskiej odbyło się uroczyste otwarcie drugiego międzynarodowego konkursu im. Fryderyka Chopina, zorganizowanego przez Wyższą Szkołę Muzyczną im. Fryderyka Chopina w Warszawie. Uroczystość otwarcia konkursu zaszczcił swą obecnością Dostojny Protoktor konkursu P. Prezydent Rzeczypospolitej. Na zdjęciu naszym widzimy w łozy 1-go pietra, P. Prezydenta Rzeczypospolitej w otoczeniu członków rządu, oraz w dole na prawo członków sądu konkursowego.

Vox Mortuum.

Pod powyższą nazwą otwartą została w Genewie w klubie międzynarodowym w obecności p. ministra Augusta Zaleskiego wystawa prac polskiego artysty-malarza Bohdana Nowaka. Prace p. Nowaka o tendencjach pokojowych wzbudziły w Genewie w związku z odbywającą się tam międzynarodową konferencją rozbrojenia w zrozumiałe zainteresowanie. Na zdjęciu naszym widzimy jeden z obrazów artysty p. n. „Zatrzymajcie się!” z następującym motto:

Groby nasze mówią!
Głos umarłych potężniejszy jest niż prawa ludzi żywych!
Żadamy od was opamiętania!
Nie łamcie praw wielebionego przez was Boga!

Spółki Brackiej w Goduli. Stan jego jest bardzo ciężki.

Dopiero po godz. 11-ej wzmocnionym patrolom policji udało się oczyścić ostatecznie ul. Kościelną z demonstrującego tłum, który jednak jeszcze przez kilka godzin usiłował gromadzić się na innych ulicach Orzegowa. Ostatecznie o godz. 3-ciej po poł. spokój został całkowicie przywrócony.

Nie ulega wątpliwości, że zajęcia powyższe zostały spowodowane przez elementy komunistyczne, przybyłe do Orzegowa z okolicznych osad fabrycznych. Aresztowano kilka osób. Dalsze dochodzenia są w toku.

Do drobniejszych incydentów na tem samym tle doszło wczoraj przed południem również w Świętochłowicach, Lipinach, Szarleju i Piekarach.

W Świętochłowicach przed ratuszem zebrał się przed godz. 11-tą tłum, złożony z 200 osób. Byli to robotnicy częściowo pracujący, którzy domagali się wypłaty zasiłków, a nie otrzymawszy ich, zaczęli demonstrować. Policja nie dopuściła jednak do większych ekscesów i demonstrujących rozproszyła.

Zastępca starosty dr. Olszewski przyjął delegację zebranych przed ratuszem robotników i wysłuchał ich postulatów.

Wśród bezrobotnych panuje ogólnie wielkie rozgoryczenie z powodu obniżenia stawek zasiłkowych.

Sprawa wynagrodzeń

urzędników samorządowych zatwierdza przez komisję.

Warszawa. — Komisja administracyjna przyjęła w drugim i trzecim czytaniu rządowy projekt noweli do dekretu Prezydenta R. P. z r. 1924 o dostosowaniu uposażeń pracowników samorządowych do uposażeń pracowników państwowych.

Do projektu rządowego przyjęto poprawkę pos. Bzowskiej (B. B.) i uchwałą, przynajmniej funkcjonariuszom 15 procentowy dodatek komunalny, który może być przyjęty tylko na jeden okres budżetowy i uzyskać zatwierdzenie władz nadzorczych.

Z kolei przyjęto poprawkę do projektu

OBUWIE NA ZMIENNĄ POGODĘ WIOSENNĄ.

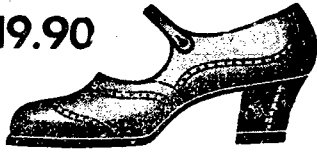
Odwiedźcie nas poradzimy Wam i polecimy obuwie, które będzie dla Was najodpowiedniejsze.

Alata

REPARUJEMY
OBUWIE

nawet nie u nas kupi-
one, w naszym war-
szacie, urządzonym
według najnowszych
zdobyczy techniki.

19.90

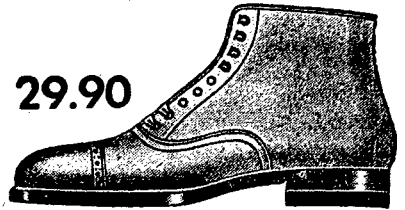
Fason 2945-11
Na zakupy i do codziennego użytku - te
wygodne i trwałe pantofelki na paseczku.
z czarnego lub brązowego boku

19.90

Fason 1937-21
Półbuciki do codziennego użytku, z czarnego lub
brązowego boku, o bardzo trwałej gumowej po-
deszwy. Cena orzyszpene wszystkim.

29.90

Fason 9977-D
Czarne sznurowane buciki z pierwszorzędnego
boku na mocnej skórzanej podszewce
Zi-19-Po.

NOŚCIE NASZE CIEPŁE I TRWAŁE PÓNCZOCHY I SKARPEKI. ZMIENIAJCIE JE CODZIENNIE.

Ze świata.

(X) Ograniczenia wjazdowe dla artystów zagranicznych wprowadza u siebie Anglia. Ministerstwo opieki społecznej Wielkiej Brytanii opracowało w porozumieniu ze związkami artystów angielskich zakaz wjazdu do Anglii artystów zagranicznych, którzy mieliby zamiar urządzić koncerty i występów artystycznych. W drodze wyjątku pozwolenie na wjazd będą otrzymywali tylko ci artyści światowej sławy, którzy, choć mniej znani, przedłożą odnośnym instytucjom angielskim fachowe oceny i poświadczenia, oraz będą mogli również stwierdzić, iż występy ich i produkcje muzyczne oznaczają się będą oryginalną interpretacją i wniosą coś nowego w dziedzinę odtworczosci. Poza tym ministerstwo będzie też udzielać pozwoleń na wjazd i na występy artystów zagranicznych, nie mających właściwych danych na otrzymanie odnośnego pozwolenia, tym, którzy oświadczą, iż podejmują swą podróż i występy na własne ryzyko. Nowa ustawa stwarza zatem duże trudności dla artystów zagranicznych, pragnących produkować się przed publicznością angielską.

(X) Wyniki nowych prac wykopaliskowych w Atenach. Podczas prac wykopaliskowych, wykonywanych przez Amerykanów w starożytnej dzielnicy Aten, znaleziono w tych dniach cenny grobowiec i posąg marmurowy, wielkości naturalnej. Posąg pochodzi z IV wie-

ku przed Chrystusem.

Niektórzy z archeologów przypisują go Kallimachosowi. Kierownik prac wykopaliskowych uważa go za Nike, a inni archeologowie za Afrodytę.

Togo: „Słońce rożmuu przebijają tuman”. Obecnie mieszkańcy Genewy tłumnie zwiedzają ogród, — by oglądać święty dzwon Szynawy.

(X) Dyr. Michałowski członkiem Międzynarodowej komisji nauk historycznych. Dyrektor Akademii Polskiej w Rzymie, p. Michałowski, mianowany został człon-

kiem Międzynarodowej komisji nauk historycznych, która przeprowadza prace nad publikacją bibliografii archiwów watykańskich.

(X) Śniegi i wilki w Grecji. Jak podaje prasa grecka, w północnej Grecji spadły ostatnio obfite śniegi. Na wieś Kuri napadło stado wilków i pożarło 15 owiec. Poza tym w okolicy Siaty stado wilków napadło na owczarnię hodowcy nazwiskiem Naum Pulios i pożarło 35 kóz i owiec oraz dwa psy. W tej samej okolicy

inne jeszcze stado wilków pożarło 25 kóz i owiec u hodowcy Chrystosa Tozosa.

CO USŁYSZYMY DZIŚ PRZEZ RADJO?

CZWARTEK, 10 MARCA.

Warszawa — hala 1411,8 m. moc 120 kw.
11'20 Komunikat meteor. dla lotnictwa. 11'45 Przegląd bież. prasy polsk. 11'58 Sygnał czasu, hejnał z Krakowa. 12'10 Komunikat meteorolog. 12'15 Odczyt. 12'35 XX koncert szk. z Fil. War. 14'45 Muzyka gramof. 15'05 Komunik. gospod. 15'15 Komunikat LOPP. 15'25 Odczyt dla naturz. 15'45—15'50 Komunikaty rybackie. 15'50—16'15 Program dla dzieci i młodzieży. 16'20 Lekcja języka francuskiego. 16'40 Muzyka gramofonowa. 17'10 Odczyt. 17'35 Koncert z Kat. 18'10 Koncert. 18'50 Rozmait. 19'15 Skrzynka pocztowa rolnicza. 19'30 Wiadomości sportowe. 19'35 Muzyka gramofonowa. 19'45 Prasowy dziennik radiowy. 20'00 Felieton. 20'15 Muzyka lekka. 21'25 Słuchowisko. 22'10 Muzyka gramof. 22'20 Dodatek do pras. dz. radi. 22'25 Komunikaty. 22'30 Muzyka taneczna.

CZWARTEK, 10 MARCA.

Katowice — hala 408,7 m. moc 12 kw.
11'45 Przegląd bieżącej prasy polsk. z Warsz. 11'58 Sygnał czasu z Warsz. hejnał z Krakowa. 12'10—14'00 Transm. z Warsz. 14'55 Kom. gosp. 15'05 Komunikat z Warsz. 15'15 Intermezzo muz. 15'25 — 16'40 Transm. z Warsz. 16'40 Muzyka gramof. 17'10 Odczyt z Warsz. 17'35 Koncert chóru czeskiego. 18'10 Koncert z Warsz. 18'50 Rozmaitości. 19'05 Odcinek powieściowy. 19'20 Odczyt. 19'40 Komunikaty harcarskie. 19'45 — 24'00 Transmisja z Warszawy.

— Czas najwyższy zrozumieć, że kwestia państwa wnika we wszystkie nasze stosunki społeczne, gospodarcze, zdrowotne i moralne i że walka z wódką i piąstwowaniem może się przyczynić do odrodzenia i odnowienia całego Narodu Polskiego w Chrystusie.

Ks. Biskup Bandurski.

Konflikt na Dalekim Wschodzie.

Walki japońsko-chińskie w Szanghaju trwają w dalszym ciągu z niezmienną zaciekłością. To też ochrona koncesji europejskich staje się coraz trudniejszą i wymaga wielkich wysiłków ze strony zamieszkujących tam europejczyków. Na zdjęciu naszym widzimy oddział piechoty japońskiej, okupujący magazyn arsenał chiński, położony w pobliżu dzielnicy europejskiej.

Przedruk wzbroniony.

89.

WILLIAM LOCKE.

KUGLARZ

Przekład autoryzowany Haliny Gadek.

— Kochany generale! Co za niespodzianka! Nie sądziłam, że spotkamy się. Jestem zachwycona.

Nigdy nie widziałem oczu męskich, po żerających kobietę z tak idyotyczną oczywistością.

— Lady Auriol, jest pani ostatnią osobą, jaką spodziewałem się spotkać — odrzekł Andrzej.

Umilkł na chwilę, potem dodał:

— Pozwól państwu, że zaznajomię ich... Madame Paton... Lady Auriol Dayne... Pan Bakkus...

— Proszę, niech państwo nie krepują się — odezwała się Auriol uściskawszy kolejno ręce moich przyjaciół — zdaje mi się, że wszystkim przeszkadzam. Ale przyjechałam wieczornym pociągiem, położyłam się spać bardzo późno i obudziłam w porze, gdy już wszyscy kończyli drugie śniadanie.

— Jestem tu gospodarzem — rzekłem — może zechcesz dołączyć się do naszego towarzystwa.

— Cóż innego mogłem uczynić? Spojrzała na mnie z nieprzeniknionym uśmiechem.

— Jesteś niesłychanie miły, Tony. Ale obawiam się, że przeszkadzam ci.

Maitre d'hôtel i kelner przygotowali jej miejsce i nakryli pomiędzy mną i Lackadaye.

— Urocza miejscowość, prawda, Madame Paton? — zauważyła Auriol.

Reklama jest dzwignią przemysłu i handlu, kto chce więc pozyskać jak najliczniejszą klientelę, niech się ogłasza w „Gościu Częstochowskim”, najpoczytniejszym miejscowym organie prasy. — Największy nakład! — Najtańsze pismo! — Dział drobnych ogłoszeń rozpoczynając od 1 zł. 50 groszy. — Cenną prenumeratę i ogłoszeń na 1 kol.

Każda nowa podwyżka taryfy obowiązuje wszystkie już przyjęte ogłoszenia od dnia zmiany cen bez uprzedniego zawiadomienia. — Na zasadzie uchwały Związku Prasy Powiatowej wszelkie komunikaty instytucji prywatnych i społecznych, podlegają opłacie. — Do numerów świątecznych i niedzielnych pożądane w interesie klienteli, aby wszelkie ogłoszenia i komunikaty były nadawane w przeddzień do godziny 10-jej rano.

Omyłki w ogłoszeniach nie upoważniają do zadania zwrotu gotówki i nie obowiązują Administrację do bezpłatnego powtórzenia ogłoszenia, o ile treść i sens nie zostały wyparzone. — Za terminowe zamieszczenie ogłoszeń Administracja nie odpowiada. Zastrzeżenie niemożliwa była uwzględniana o tyle, o ile zozwalała na to względy techniczne. Nie przyjmujemy się odpowiedzialności za omyłki powstałe przez nadanie tekstu listem.

Redaktor i Wydawca F. D. WILKOS ZEWSKI

Kierownik Literacki JAN BARYLSKI

Obdłito na maszynie rotacyjnej we własnych zakładach drukarskich „Gościa Częstochowskiego”.